

steriet forelagde den grundlovgivende Rigsfor- samling. Der var ogsaa paataent en Bestem- melse om Ministeransvarlighed, men den var fast- sat anderledes. I § 19 i det Grundlovsudkast, som blev forelagt Rigsforsamlingen, hedder det: „Ministrene kunne drages til Ansvar for de i deres Embede begaaede Forbrydelser og for Hand- lingen, som ere aabenbart skadelige for Staten. Folkethinget anklager, Rigsretten dømmer“. Efter dette Udkast skulde altsaa en Rødtale imod Mini- strene støttes enten paa Forbrydelser — som alt- saa vare strafbare efter den almindelige Strafferet — eller ogsaa paa Foretagender, som vare skade- lige for Staten. Da Udkastet var til Forhand- ling i det nedsatte Udvalg, besluttede Udvalget at stille Forslag om en Ministeransvarlighedslov; men i Udvalget var der forskellige Meninger om, hvorledes Ansvarligheden skulde ordnes, og navnlig, om det skulde blive staaende i Grundloven, at Ministrene skulde drages til Ansvar, naar de havde udført Noget til Skade for Staten, eller om denne Sætning skulde udstryges af Grundloven, og der blot i Almindel- lighed skulde indsettes den Bemærkning i Grund- loven, at der skulde komme en Ministeransvarlig- hedslov. Af disse to Meninger i Rigsforsamlingens Udvalg jevredede det daaværende Mindretals Mening, nemlig at man skulde indskrænke sig til at sige, at der skulde komme en Ministeransvarlig- hedslov, og Sætningen om, at Ministrenes Ansvar skulde støttes paa, at en Sag var skadelig for Staten, blev strøget ud. Den daaværende Ords- fører for Grundlovsudkastet, nemlig Dr. jur. Krieger, erklærede ved Motiveringen af, at der skulde komme en Ministeransvarlighedslov, Følgende: „Hovedsa- gen bliver da den nærmere Gjennemførelse af An- svarlighedsloven, skjøndt vistnok Ingen vil tage i Betænkning at sige, at Hovedsagen mere er, at Loven gives, end det er at vente, at den ofte vil blive benyttet, ja, man kan vel endog sige, at Ho- vedsagen ikke saa meget er det juridiske Ansvar, der kun i extreme Tilfælde vil blive bragt i Anvendelse, som det politiske Ansvar, der gjør, at det ligger i Forholdenes Natur, at en Minister kan komme til at fratræde paa Grund af sin hele poli- tiske Færd. Det hører imidlertid med til Sys- temets Afrundelse, om Ansvaaret ogsaa har de sær- egne Tilfælde, som man ikke venter eller haaber at skulle indtræde, men hvorpaa man dog maa være beredt.“ Det var Kriegers Udtalelser som Ordsfører, at der skulde komme en Ministeransvar- lighedslov, som lagde Vægten ikke saa meget paa det juridiske som paa det politiske Ansvar, paa det Ansvar at en Minister maatte fratræde, naar hans hele Stilling viste sig uhold- bar. Denne Udtalelse af Ordsføreren støttedes af en anden politisk Kapacitet, nemlig Andra, som nu er Medlem af Landsthinget; han sagde, at man „skulde overlade det til en senere Lovbe- stemmelse at afgjøre, under hvilke Forhold Mini-

strenes Embedsførelse kunde give Anledning til Rødtale og Dom“. Den næste Kapacitet, som understøttede dette Forslag, var afbøde, Algreen- Utsing, og den fjerde Kapacitet, som understøttede det, var afbøde Anders Sandø Ørsted. Dernæst udtalte afbøde forhenværende Finansminister C. N. David sig. Han sagde Følgende: „Neppe tror jeg at behøve at bemærke, at det er langt fra mig, at jeg skulde mene, at Ministrenes An- svarlighed skal indskræntes, fordi jeg ei vil, at den juridiske Ansvarlighed skal holde dem bundne eller svæve over deres Hoveder, ogsaa i mindre betyde- lige Tilfælde; thi der er foruden denne Ansva- righed en anden, som for enhver ærefjer Mand i saa høi en Stilling har en nok saa stor Vægt, og det er den moralske Ansvarlighed; der har saa meget mere Betydning for ham, som han maa vide, at, naar han har mistet sin Støtte i den offentlige Mening, der er det Dørvæiende i en- hver Stat, hvor det konstitutionelle Liv er udvik- let, maa han falde“. Det var C. N. David, der ligeledes lagde Vægt paa det Politiske og navnlig paa den moralske Akt. Den Minister, der ikke havde den offentlige Mening for sig, og dertil maa da vel høre: Folkethinget, maa over- ensstemmende med Grundlovens Grundfætninger strax begive sig bort. Et andet Sted siger Andra, at han maatte fastholde for den lovgivende Magt fuldkommen Frihed til at ordne Ansvarligheden. Efter disse Udtalelser strøg altsaa den grundlov- givende Rigsforsamling den Bestemmelse i Grund- lovsudkastet, at det skulde være enten for Forbry- delser eller for Handlinger, der vare skadelige for Staten, at Ministrene kunde tiltales, og satte i Stedet derfor den almindelige Regel, at Ministre- nes Ansvarlighed skulde ordnes ved Lov. — De Udtalelser, som jeg nu har tilladt mig at citere, vise formentlig fuldstændig, at det har været disse Mænds Hensigt at overlade til den følgende Rigsdag at ordne dette Forhold, naturligvis inden for Grundlovens Bestemmelser; men Rigsdagen fik frie Hænder lige over for Grundlovsudkastet derved, at Indskrænkningen om, at det skulde være enten Forbrydelser eller skadelige Handlinger, blev udstemt. Det er — det maa jeg for Fuldstæn- digheds Skyld paany drage til Minde — ikke gjort noget andet Forsøg paa at tilveiebringe en Ministeransvarlighedslov end det, som skete i 1856 af Biskop Monrad, og det, som skete i 1876 af en Del af Folkethingets Medlemmer.

I Epiden for mit Forslag staaar den Regel, som er indført i Grundlovens § 12, at Mini- strene ere ansvarlige for Regjeringens Førelse. — I § 2 har jeg citeret Grundlovens § 13, nemlig, at enhver Minister, som har underkrevet, er ansvarlig for Beslutningen. Jeg vil tillade mig at drage til Minde, hvorledes den grundlovgivende Rigsforsamling opfattede disse to Bestemmelser. Som en almindelig Bemærk- ning maa jeg her anføre, at alle de Medlemmer